

سخن نخست

روز اسناد ملی و میراث مکتوب

غلامرضا عزیزی^۱

در پی پیشنهادهای ارائه شده از سوی همکاران سازمانی، در سال ۱۳۷۰ مدیر روابط عمومی وقت سازمان اسناد ملی طی نامه‌ای که به مقامات عالی‌تر کشور ارسال شد درخواست کرد تا به دلیل اهمیت اسناد و ضرورت آگاهی عمومی به این امر و حفظ و حراست از اسناد و استفاده پژوهشگران از این گنجینه‌های گرانبها، روز هفدهم اردیبهشت ماه، سالروز تصویب قانون تأسیس سازمان، به عنوان روز یا آغاز هفته اسناد ملی اعلام شود. کمی بعد تنی چند از نمایندگان مجلس شورای اسلامی طی نامه‌ای به رئیس‌جمهور وقت با اشاره به این نامه و به منظور جلب توجه عمومی به اهمیت اسناد و توانمند کردن آرشیو اسناد ملی ایران درخواست کردند تا یک روز در تقویم کشور «روز اسناد ملی» نام نهاده شود.

یک سال بعد سرپرست سازمان طی نامه‌ای به محضر مبارک حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب، از معظم‌له درخواست کرد تا «به منظور - تبلیغ، ایجاد انگیزه و ترغیب عمومی در جمع‌آوری و حفظ اسناد به عنوان وظیفه‌ای مذهبی و ملی؛

- شناساندن نقش و اهمیت اسناد ملی در کسب تجربیات از گذشتگان به منظور برنامه‌ریزی صحیح در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ... در کشور؛
- ترغیب و تشویق محققان و پژوهشگران در بهره‌گیری از اسناد و به منظور گشودن دریچه‌هایی به دنیای ناشناخته‌های تاریخی کشور اسلامی؛

۱. مربی، عضو هیئت علمی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
ایران، رئیس پژوهشکده اسناد؛
greazizi@gmail.com

- فراهم آوردن زمینه بحث و بررسی اندیشمندان پیرامون نحوه ورود استعمار، استثمار و استحمار در طول تاریخ با ارائه اسناد و ...»

امر به ابلاغ فرمایند «روز اسناد ملی» در تقویم مناسبت‌های کشور گنجانده شود. دفتر مقام معظم رهبری دو هفته بعد، در پاسخ به این تقاضا، نظر معظم‌له را طی نامه شماره ۱/۱۱۲۶۷ مورخ ۱۳۷۱/۰۶/۱۸، خطاب به ریاست‌جمهوری وقت به شرح زیر ارسال کرد: ریاست محترم جمهوری جناب آقای هاشمی رفسنجانی برای اهتمام به امر سند و شناساندن قدر آن به مردم، شایسته است که طبق پیشنهاد آقایان، روزی به‌عنوان «روز اسناد ملی» معین شود.

در پی آن و پس از بررسی‌های انجام شده، نهایتاً در سال ۱۳۷۴ روز هفدهم اردیبهشت ماه، سال‌روز تصویب لایحه تأسیس سازمان اسناد ملی ایران، به‌عنوان روز اسناد ملی در تقویم مناسبت‌های کشور گنجانده شد.

متأسفانه در اواخر سال ۱۳۸۹ شورای فرهنگ عمومی کشور در اقدامی حیرت‌انگیز، این روز را از تقویم رسمی سال ۱۳۹۰ کشور حذف و علت آن را از دست دادن موضوعیت و یا نداشتن متولی اعلام کرد. حال آنکه این روز هم موضوعیت و اهمیت خود را داشته و دارد و هم صاحب متولی است.

در پی اعتراض سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران نهایتاً شورای فرهنگ عمومی روز ۱۹ اردیبهشت را به‌عنوان روز بزرگداشت شیخ‌کلینی برگزید و روز «اسناد ملی و میراث مکتوب» را در زمره رویدادهای مهم و تاریخی که درج آن‌ها در تقویم بلامانع است، برای همان روز گنجانده؛ هرچند این اقدام را می‌توان گامی به جلو در اصلاح اشتباه حذف روز اسناد ملی ارزیابی کرد، اما هنوز جامعه علمی و آرشیداران انتظار دارند که در ایران نیز، همچون بسیاری از کشورها روز اسناد ملی، در زمره رویدادهای فرهنگی مهم در تقویم گنجانده شود.

دفتر مقام معظم رهبری

بروسه

شماره:
تاریخ:
پرست:

جناب حجة الاسلام والمسلمین آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

با سلام و تحیت .

نامه ی شماره ی ۱/۶۲۶ مورخ ۷۱/۶/۷ سرپرست سازمان اسناد ملی
ایران در خصوص درخواست نام گذاری روز یکم ربیع الاول به عنوان روز
اسناد ملی - که تصویر آن به پیوست ارسال می گردد - به استحضار مقام
معظم رهبری رسید ، فرمودند :

« ریاست محترم جمهوری جناب آقای هاشمی رفسنجانی
- برای اهتمام به امر مند و شناساندن قدر آن به مردم
شایسته است که طبق پیشنهاد آقایان روزی بعنوان روز
اسناد ملی معین شود . »

۱/۱۱۳۶۷

۱۳۷۱/۶/۱۸

دفتر مقام معظم رهبری

محمدی گلپایگانی

رونوشت :

کند جناب آقای رضا عباسی - سرپرست محترم سازمان اسناد ملی ایران .

